

32. Йорд. Филаретова до проф. М. Дриновъ

Отъ три години живѣе въ странство. Решава да отпътува за Русия. Положението въ България.

Pera, rue Jemenidji, № 31.

Многоуважаемый господине М. С. Дриновъ!

Изминаха ся доста години, отъ какъ не съмъ Ви видела, както не съмъ видела и други свои познати вънъ и вътре въ България; причината на това е, че вследствие плачевните събития въ България, които накараха мнозина патриоти българе да оставатъ отечеството и да живеятъ въ странство; отъ какъ съмъ излезла изъ България, изминаха ся вече почти цели три години и отъ тогази живѣхъ въ странство. Всичкото това време прекарахъ въ Ц-градъ, осамотена и преследована отъ самозванното настояще българско правителство, и въ течение на това време ся измжчихъ, толкози повѣче, че нема съ кого да промѣня двѣ думи, защото тука съмишленици мои почти нема. Пакъ ако ся намератъ някои, редко ся виждамъ съ тяхъ, защото всяка наша среща ся бележи отъ двоината полиция и преследова отъ шпионите.

Мислехъ още миналата година да излезна изъ Турско и да попътувамъ на нѣкъде, за да позабравя тжгите, които отъ много години насамъ тежатъ на душата ми! Бехъ намислила да отидя въ Одесса или Кримъ, нъ отъ тжзи мисль ся раздумахъ по разни причини. Тази зима беше тука доста жестока, не можеше да ся излезе никъде, та положението ми стана още по-тешко. Това ми науми пакъ за пътувание и този пѣтъ, като размислихъ, кѣдъ да отидя, докарахъ си на ума за Вазе и решихъ да отидя въ Харковъ да прѣкарамъ поне единъ месецъ по спокойно врѣме, гдѣто ще имамъ случай да ся видя съ Вазе лично, да променя мислите си и като старъ разуменъ мой познатъ да поискамъ съвѣтите Ви по някои си свои частни работи.

Въ намерение съмъ да оставя Ц-градъ не по рано отъ края на идущи мес. мартъ, когато доло-горе и у васъ ще ся почне пролетъ, а пролетъ-та е приятно и добро врѣме за пътувание. Не съмъ позната съ вашия градъ, но вѣрвамъ, че тамъ ще има всички удобства за живееение и за разходки, но при всичко друго най-приятно ще ми бѣде, че въ моето пребивание въ Харковъ ще имамъ добъръ случай да ся запозная съ Вашето семейство, което ще ми бѣде като мое родно семейство.

По работите въ България не намирамъ нищо особено да Ви съобщя, тжй като Вие четете вѣстниците, а отъ вѣстниците не е можело да ся укрине едно тайно действие на самозванното българско правителство. При всичко че съмъ жена, скърбъ ма обзема, като прочитамъ вѣстниците и виждамъ, до какви гнусоти достигнаха тия безобразници, които за злощастие бидоха освободени отъ Руссия! Наскърбена съмъ още и отъ това, че българската интигенция ся похаби, разврати, разложи и остави отечеството въ ржцете на едни нехранимайковци, които, като узнаха слабостите на народа, почнаха да го разиграватъ като мечка.

Работите отидоха много на далечъ, нещастния български народъ ся опозори не само прѣдъ человечеството, но и прѣдъ Бога, а споредъ греховѣте и наказанието ще бѣде!!!